

ŠŮTEK

Uvnitř najdete:

MDŽ

Den učitelů

Festival FVTP - krajské kolo

Soutěž v recitaci

Březen - měsíc knihy

Svatý Patrik

Rozhovory s učiteli

Exotická zvířata před tabulí

Soutěžíme

Březen v MŠ

Karneval v družině

Naši kamarádi z Ukrajiny

MDŽ

Mezinárodní den žen se slaví už spoustu let. Zajímá vás, kdy jej slavíme a jak vznikl?

Ačkoli se mezinárodní den žen (MDŽ) slaví každý rok 8. března, základní myšlenka tohoto svátku není dnes už tolik známá. Pro některé muže je 8. březen dnem, kdy koupí květinu či čokoládu své přítelkyni, manželce či kolegyni, nebo jim alespoň popřejí, pokud vůbec.

Proč však v tento den obdarovávají své drahé polovičky, už dnes ví jen málokdo z nich a nevědí to dokonce ani samy ženy...

Právě kvůli spojení s bývalým režimem přestali v současné době někteří tento den slavit, neboť se podle nich jedná pouze o uměle vytvořený komunistický svátek. Skutečnost je ale jiná. Počátky tohoto významného dne sahají hlouběji do historie, mnohem dále než u nás vůbec vešlo komunistické hnutí ve známost. Mezinárodní den žen se slaví už od počátku 20. století. Tento svátek má svůj původ v době sociálních krizí a příprav států na nadcházející světovou válku. V této době se začaly ženy zasazovat o svá práva a pronikat tak do veřejného života.

V roce 1908 se několik tisíc žen sešlo a pochodovalo ulicemi New Yorku. Demonstrovaly za zkrácení pracovní doby, zvýšení mezd, volební právo a za politická a hospodářská práva pro ženy. Od tohoto roku se pak ve Spojených státech začal slavit poslední únorovou nedělí „Národní den žen“. V Evropě byl Den žen zaveden o dva roky později, v roce 1910, na druhé mezinárodní konferenci socialistických žen v Kodani, kdy se z tohoto dne stal mezinárodně oslavovaný den na návrh Clary Zetkinové, německé socialistky a zakladatelky dělnického ženského hnutí. Clara Zetkinová prosadila pořádání mezinárodního svátku za účelem boje za volební právo žen. V Kodani tak došlo k proklamování Mezinárodního dne žen na počest boje žen za svá práva a dosažení volebního práva. Poprvé se ženy takto organizovaně sešly o rok později, v roce 1911, v několika evropských zemích, mimo jiné také v Rakousko-Uhersku.

Později se dnem žen stal 8. březen, který se ustálil po první světové válce. Na konkrétní datum měla velký vliv rozsáhlá demonstrace žen v ruském Petrohradě, kde chtěly mj. volební právo. Ta se konala 23. února 1917 podle tamního juliánského kalendáře – dle kalendáře gregoriánského šlo o datum 8. března. Od této události se svátek rychle rozšířil.

U nás byl svátek zpopularizován především KSČ, nesměly chybět rudé karafiáty. Po roce 1989 jeho popularita velmi opadla.

V roce 2004 podepsal prezident Václav Klaus znovuzavedení MDŽ do kalendáře, a to jako významný den. Od roku 1975 tento svátek mezinárodně uznává i Organizace spojených národů (OSN).

Mnozí tento svátek berou jako „komunistický“ a nijak jej neslaví, vy už ale po přečtení předchozích informací v tomto článku víte, že jej komunisté nevymysleli. Přesto je v současnosti například svátek svatého Valentýna populárnější.

*Matyáš Tobiáš
Tomáš Košnar*

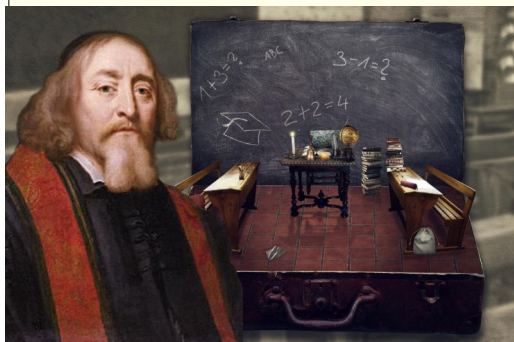
M

D

Ž

DEN UČITELŮ

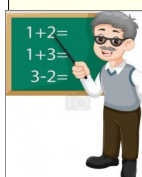
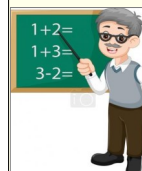
V České republice patřil 28. březen vždy učitelům. Oslavoval jejich práci a poslání. Ne náhodou byl v roce 1955 stanoven na den narození Jana Ámose Komenského, učitele národa a zároveň patrona českého školství. V posledních letech se ale na tento svátek zapomíná. Částečně i z důvodu, že od roku 1994 z rozhodnutí Unesca je za Světový den učitelů považován 5. říjen, ale i proto, že ani jeden z těchto dnů není v našem státě zařazen mezi významné dny. Zmínka o tom, že se 28. března narodil Jan Ámos Komenský, už v kalendářích není 20 let. Přitom je to velká škoda, protože z jeho učení a systému školství je čerpáno dodnes. Byl to právě Komenský, který poprvé definoval pojem školní rok, prázdniny a školní týden. Zasloužil se o to, aby ve třídách byli žáci stejného věku a stejné úrovně znalostí. Preferoval školu hrou, názornosti a aktivnosti, kdy si žáci měli mít možnost své teoretické poznatky vyzkoušet v praxi. Zároveň kladl velký důraz na individualitu každého dítěte, ale i spolupráci rodičů a učitelů, kteří měli jít dětem příkladem. Jedno-

duše se zasloužil o vše, o co usilují i nejnovější trendy ve vzdělávání. Proto jsme se rozhodli si „učitele národů“ připomenout:

Jan Amos Komenský, latinsky Comenius, (28. března 1592 jihovýchodní Morava – 15. listopadu 1670 Amsterdam) byl poslední biskup Jednoty bratrské, český teolog, filosof, pedagog a spisovatel. Jan žil s rodiči v Uherském Brodě (pocházel z měšťanské rodiny). Po smrti rodičů a dvou ze čtyř sester (1604) se o něj starala jeho teta ve Strážnici. Roku 1608 začal studovat na latinské škole (gymnáziu) v Přerově, odkud v roce 1611 odešel na vysokou školu do Herbornu. Roku 1613 Jan navštěvuje Amsterdam, v té době vysoce rozvinuté město Evropy. Odtud se vypravuje na universitu do Heidelbergu v Německu, kde ovšem stráví pouze jeden semestr. Poté se roku 1614 vrací přes Prahu do Přerova, jako rektor latinské školy. V roce 1616 byl vysvěcen na kazatele a následně odešel do Fulneku, kde působil jako rektor tamější školy a jako kazatel Jednoty bratrské. Ve Fulneku poznal i svou první ženu Magdalénu Vizovskou. Po porážce stavovského povstání (1621) byl nucen opustit Fulnek a skrývat se na různých místech v Čechách a na Moravě, protože odmítal konvertovat ke katolictví. Po roce ukrývání (roku 1622) mu na mor zemřela žena a jeho dvě děti, které zůstaly ve Fulneku. V roce 1624 začal Jan působit v Brandýse nad Orlicí, kde se seznámil se svou druhou ženou Marií Dorotou Cyrillovou. V roce 1628 odešel do exilu do polského Lešna, které se stalo centrem bratrské víry. Zpočátku doufal, že se brzy vrátí zpět do vlasti, proto psal česky. Začal psát učebnice a připravoval plán na zlepšení organizace školství. V Lešně byl zvolen biskupem a písařem, brzy se stal i zástupcem rektora gymnázia, což vedlo k jeho zájmu o pedagogiku. Roku 1642 odešel přes Amsterdam do Švédska, kam byl pozván, aby vedl reformu tamního školství a napsal pro ni učebnice. V roce 1648 se společně s těžce nemocnou manželkou vrátil zpět do Lešna, kde působil jako biskup. V Lešně jeho druhá žena 26. srpna zemřela a již o rok později se v Toruni oženil potřetí, tentokrát s o více než třicet let mladší Janou Gajusovou pocházející z Týna nad Vltavou. Když byl v roce 1648 uzavřen vestfálský mír a tím skončila třicetiletá válka, skončily též naděje českých exulantů na návrat do vlasti. V letech 1654-1656 opět pobýval v Lešně, kde pracoval na Pansofii, vydal Slovník české řeči a Slovník pansofických definic. Roku 1654 Švédsko napadlo Polsko, avšak válka se nějakou dobu Lešnu vyhýbala. 27. dubna 1656 ale začalo deset tisíc partyzánů město obléhat a při následném požáru přišel téměř o všechny majetek i cenné rukopisy. Tuto ztrátu nesl velice těžce a nikdy se z ní zcela nevzpamatoval. Na pozvání svého přítele Louise De Geera se v roce 1656 uchýlil do Amsterdamu. Zemřel po dlouhodobých zdravotních problémech 15. listopadu 1670. Pohřben je v kostelíku v Naardenu.

Pavel Vojtěch Pešata, Pavel Doležal

FESTIVAL FVTP

Ve dnech 16. - 17. 3. 2022 se v Ideonu v Pardubicích konalo krajské kolo Festivalu vědy a techniky v Pardubickém kraji.

Máme obrovskou radost, že projekt Jaroslava Šlégra, Terezy Janecké a Tomáše Košnara z 8. B s názvem „Využití metod dálkového průzkumu Země v péči o krajinu na Prosečsku“ uspěl a byl vybrán mezi několik nejlepších v kategorii Junior.

Žáci se tak zúčastní týdenní studijní stáže ve Francii.

Jeich projekt také získal zvláštní ocenění města Lanškroun, které jim předal pan Mgr. Radim Vetchý, starosta města Lanškroun.

F

V

T

P

Jardovi, Terezce a Tomášovi moc gratulujeme, děkujeme za vzornou reprezentaci školy a věříme, že si studijní stáž užijí.

*Mgr. Romana Pešková
ředitelka školy*

*Mgr. Andrea Boháčová
vedoucí projektu*

FESTIVAL VĚDY A TECHNIKY PRO DĚTI A MLÁDEŽ
V PARDUBICKÉM KRAJI
XIV. ročník

Jaroslav Šlégr, Tomáš Košnar a Tereza Janecká
se s projektem

**Využití metod dálkového průzkumu Země v péči
o krajinu na Prosečsku**

zúčastnili krajského kola soutěže s právem účasti na zahraniční studijní cestě.

V Pardubicích 17. března 2022

Ing. Stanislav Medřický, CSc.
předseda přírodovědné komise

Festival pořádá od roku 2006 Asociace pro mládež, vědu a techniku AMAVET, z.s. ve spolupráci s Pardubickým krajem a Univerzitou Pardubice.

RECITACE

Školní kolo recitační soutěže proběhlo ve středu 9. 3. 2022.

V učebně českého jazyka se sešlo 28 žáků z 2. - 8. ročníku, kteří si pro tuto příležitost připravili básně nebo text k přednesu.

Jednotlivé výkony hodnotila porota ve složení paní učitelek Zuzany Novákové, Jany Pavlovičové, Lenky Tomáškové a pana učitele Zdeňka Peciny.

Podle slov předsedy poroty byli její členové překvapeni nejen množstvím zúčastněných žáků, ale i úrovní jednotlivých vystoupení, která byla skutečně vysoká.

A jak jednotliví recitátoři uspěli, si můžete přečíst v následné tabulce.

Za soutěžící Lucie Zvolánková

2. třída: Antonie Košnarová – 1. místo David Máša - čestné uznání	Anna Rejmanová - čestné uznání Tereza Šplíchalová – 3. místo
3. třída: Kateřina Šplíchalová – 2. místo Julie Roušarová - čestné uznání Matyáš Roušar – 3. místo Matěj Kočvara - 2. místo	6. třída: Aneta Šplíchalová – 1. místo Aneta Skalníková - čestné uznání Jana Šedá - čestné uznání Natálie Džbánková - čestné uznání Lucie Zvolánková – 3. místo
4. třída: Tamar Klímová – 1. místo Martin Košnar – 3. místo Jan Daněk – 2. místo Matyáš Novák - čestné uznání	8. třída: Ida Klímová – 3. místo Andrea Lacmanová - čestné uznání David Trun Hoang - čestné uznání Václav Prášek – 2. místo Pavel Vojtěch Pešata – 1. místo Tomáš Košnar - čestné uznání
5. třída: Aneta Kusá - čestné uznání Karolína Kvapilová - čestné uznání Veronika Košnarová - čestné uznání Viktorie Ježková - čestné uznání	

R

E

C

I

T

A

C

E

BŘEZEN - MĚSÍC KNIHY

A jak jinak lépe oslavit Měsíc knihy než návštěvou knihovny? Přinášíme Vám informace z obou knihoven, školní i městské. Co se dělo ve školní knihovně od měsíce listopadu nám poreferovala paní knihovnice Blanka Stodolová:

Tak nám zase covid zkomplikoval školní rok a změnil řád návštěv v knihovně. Byla jsem v ní často sama, ale nenudila jsem se, okolo knížek je stále co dělat. Lepší dny byly, když přišla některá třída, ať půjčit si knížky, nebo zde často probíhala výuka literární výchovy. A to byly vždy zajímavé chvíle.

Přišly různé ročníky, pracovaly s různými knihami. A nebyly to vždy knihy s lehkým tématem.

Paní učitelka Denisa Rychová chodí se třídami vždy s náplní, kterou také já ráda sleduji. Práce s knihami i s vážnějším tématem má do detailu připravené. Žáci plní úkoly jak před prací s textem – tady mohou být hodně kreativní, pak po práci s textem. Tam se pozná jejich pozornost při četbě, i to, jaký mají celkový rozhled. Knihy, se kterými pracovali, jsou: "Dívka, která chtěla zachránit knížky" jejíž autorem je Klaus Hagerup, „Potom“ autora Morrisse Gleitzmana.

Naposledy pracovali osmáci ve čtenářské lekci s ukázkou z knihy "14 – 14 Prátelství napříč staletími", autorů Silene Edgarové a Paula Beorna. Kniha prostřednictvím psaní dopisů dvou kamarádů, avšak každého z jiného století (1914 a 2014) tematicky přibližuje dobu 1. světové války a varování před ní. Žáci pracovali se čtenářskými kartičkami a poté se samotným textem. Prostřednictvím textu se také zamýšleli nad otázkami, proč je důležité umět naslouchat druhému člověku a jestli sami umí naslouchat, kdyby bylo možné cestovat časem,

kam by se vydali a jaké by to mohlo mít důsledky. Pro žáky to byla aktivita se širokým zaměřením se nad současnou dobou.

Vratme se před Vánoce, to přišla skupina osmáků s p. uč. Pavlovičovou a vytvořila vánoční atmosféru pásmem „Vánoce ve světě“. Přiblížili jsme si vánoční zvyky v různých zemích, mohli je porovnat se zvyky u nás. Vše bylo doplněno ukázkami hudby, literárních textů. Děti také přinesly materiál, který byl připravený na akci, jež měla proběhnout na náměstí při rozsvícení vánočního stromu. Covid tuto akci zhatil, připravený materiál nám zde vytvořil výzdobu.

Když přijde skupina prvňáčků s paní asistentkou Martinou Novákovou, je zde vždy veselo. Před Vánoci byla část dětí

nemocná, ti,

kteří mohli přijít, pracovali s pohádkou „Vánoční pohádka o sněhových vločkách“. V březnu již bylo ve skupině dětí více. A společně s nimi přišli Křemílek, Vochomůrka a Voděnka a prožívali trable s vodou.

Děti nejprve doplňovaly k pohádkové postavě druhou, potom četly a s textem pracovaly i v další hodině, kterou měly jiný den ve třídě.

Jsou to začínající čtenáři, takže přečíst text jim trvá déle. NOVÉ KNIHY v naší knihovně máme díky FK Proseč a Spolku rodičů naší školy. Při jejich nákupu se vycházelo z přání žáků, která jsem obdržela, a z toho, zda byly všechny k sehnání. Za knihy děkujeme.

FK Proseč vydal knihu „Fotbal v Proseči“. Tu si přáli páťáci. A dostali jsme ji do knihovny darem.

Ostatní knížky zajistil Spolek rodičů. Nechci psát celý jejich seznam.

Kolik jich je, to poznáte na fotce, přijďte si je do knihovny půjčit.

Blanka Stodolová, knihovnice

BESEDA O KARLU ČAPKOVÍ

V měsíci březnu jsme také navštívili městskou knihovnu. Paní Rejentová připravila pro žáky 8. ročníku besedu o Karlu Čapkoví, kterého právě probíráme.

Dozvěděli jsme se hodně zajímavých informací, měli jsme možnost si prohlédnout knihy od tohoto autora.

Nově nabyté znalosti jsme si mohli poté ověřit i v připraveném testu.

Beseda se nám moc líbila a rádi přijdeme zase příště.

Mgr. Jana Pavlovičová

SVATÝ PATRIK

Den svatého Patrika je svátek, který se slaví každoročně 17. března na počest svatého Patrika, patrona Irska.

Přestože misionář Patrik působil v Irsku před více než patnácti sty lety, oslavy na jeho počest se konají dodnes. Den Patrikova úmrtí je datován na 17. 3., a proto je v Irsku, Severním Irsku a v částech dalších zemí, kde žijí Irové, tento den státním svátkem. Den svatého Patrika se slaví skoro po celém světě, protože v nespočetné

zemích žije mnoho obyvatel původem z Irska. Proto se není čemu divit, že se tato tradice rozšířila do všech možných končin světa. Dnes tento svátek slaví i mnoho lidí, kteří s Irskem ani nic společného nemají. V mnoha městech se totiž koná obrovská slavnost a strhujícím programem jsou přilákáni mnozí návštěvníci. Avšak ne všichni lidé vědí, jaké má tato tradice kořeny. Patrik byl pravděpodobně prvním

křesťanským misionářem v Irsku. Bohužel není dochováno mnoho pramenů, podle nichž by se daly všechny skutečnosti tradované o postavě Patrika prokazatelně potvrdit. Ovšem příběhy o tomto patronovi Irska jsou velmi barvitě. Podle pověstí byl Patrik původem z Walesu a pocházel z římsko-britské rodiny. Ovšem jednoho dne

byl zajat piráty a uvrhnut do otroctví právě v Irsku. Naštěstí se mu po několika letech podařilo uprchnout a následně žil ve Francii. Tam strávil několik let v klášteře, aby se poté mohl vrátit do Irska jako křesťanský misionář. Patrik obrátil na křesťanskou víru tisíce Irů a zřídil v Irsku mnoho klášterů a škol. Ke svatým místům, kde svatý Patrik podle legend pobýval, se dodnes vydávají křesťané. Jedním z nejznámějších míst v Irsku je hora Croagh Patrick nalézající se v západním Irsku. Na

tuto horu vystoupil svatý Patrik, aby se tam postil. Díky tomu tam každoročně zamíří tisíce Irů. Nejvíce z nich podniká tento výstup vždy poslední neděli v červenci. Symbolem Irska je trojlístek, jehož pomocí svatý Patrik Irům vysvětloval Svatou Trojici.

Díky tomu je irskou barvou zelená. Právě proto je 17. 3. tato barva vidět skoro všude. Nejenže se lidé oblékají do zeleného oblečení, ale v některých městech se dokonce lije do řek i zelená barva či se na zeleno barví různé potraviny. Nejvíce bouřlivé oslavy jsou samozřejmě v samotném Irsku. Na ulicích je všude mnoho lidí. Konají se různé přehlídky a festivaly. Vše umocňuje tradiční irská hudba a tanec. Velké oslavy se v tomto duchu konají také ve Velké Británii, Spojených státech, Kanadě, Austrálii, na Novém Zélandu a v dalších zemích na celém světě. V České republice sice mnoho Irů nežije, přesto se i tady v Den svatého Patrika ve všech irských hospodách konají oslavy. Důležitou postavou je také Leprikón. Je to skřítek nebo šotek z irského folklóru, většinou zobrazován jako mužíček s plnovousem, zeleným kabátkem a kloboukem. Proslulý je hlavně svou škodolibostí, rozpustilostí, ale také chytrostí.

Michaela Kynclová, Samuel Urban, Simona Marková

*I v tomto čísle pokračujeme v rozhovorech s našimi novými pány učiteli.
Tentokrát jsme vyzpovídali paní učitelku Markétu Binkovou.*

Jaroslav Šlégr, Tomáš Schejbal

1. Můžeme se zeptat, odkud jste?

Pocházím z Proseče a stále tu žiji.

2. Jakou školu jste studovala?

Vystudovala jsem Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích.

3. Jak jste se dostala k práci ve škole?

Po skončení školy jsem hledala práci a táhla mě myšlenka učit na naší ZŠ. Na stránkách školy jsem viděla, že se hledá učitel chemie. Tak jsem to zkusila a vyšlo to. Jsem za to moc ráda, neboť základka v Proseči je moje srdcovka. Chodila jsem do ní také.

4. Jaké předměty vyučujete?

Vyučuji chemii a fyziku.

5. Líbí se Vám nová učebna chemie a fyziky?

Ano, líbí. Oproti předchozí učebně, do které jsem chodila i já v době studia ZŠ, je modernější a poskytuje možnost práce v digestoři.

6. Chutná Vám ve školní jídelně?

Ano, chutná, nejsem vybíravá, takže sním všechno.

7. Jednou jste nám řekla, že hrajete počítačové hry. O jaké se jedná?

Ano, pamatujete si to správně. K aktivnímu hraní mě přivedl můj přítel. Nejraději hraju Zaklínače 3, potom i 2. Dále Assassins Creed- Black Flag, Syndicate, Origins, Odyssey... Kdysi jsem hrála i Tanky, ale teď mám období hraní Zaklínače 3 nebo oddychovky Black Mirror.

8. Co jinak děláte ve volném čase?

Ve volném čase se starám o domácnost, pečů, vařím, hraju hry, sleduju seriály a filmy, ale ze všeho nejvíce času trávím s rodinou.

9. Máte nějaké životní motto?

Přímo životní motto nemám, které bych řekla jednou větou, ale rodina (součástí jsou i zvířecí členové) a přátelé jsou pro mě všechno. Když jsou šťastní a zdraví, jsem šťastná i já.

10. Co byste chtěla dělat do budoucna?

Chci studovat ještě jednu vysokou a pokračovat ve školství, pracovat s dětmi. Ale ze všeho nejvíce se do budoucna těším, až budu mít svoji vlastní rodinu.

Děkujeme za rozhovor.

R

O

Z

H

O

V

O

R

EXOTICKÁ ZVÍŘATA PŘED TABULÍ

Dne 15. 3. proběhla v 7. třídách přednáška pana Tomáše Vodičky na téma Exotická zvířata.

Pan Vodička je vystudovaný chovatel exotických zvířat, pořádá přednášky a vede chovatelský kroužek v Hlinsku. Sám doma chová cca 110 hadů a několik desítek pavouků i další exotická zvířata. Na přednášce tak nejen žákům dopodrobna vyprávěl o stavbě těla, životě a chování vybraných druhů exotických zvířat, ale také je žákům přinesl ukázat. Přednáška měla velký úspěch a věřím, že si tak žáci upevnili své dosavadní vědomosti, a to nejen o exotických zvířatech.

Mgr. Andrea Boháčová, vyučující přírodopisu

SOUTĚŽÍME...

AGYSLINGUA 2022

12. ročníku regionální soutěže v anglickém jazyce Agyslingua se účastnil žák naší školy Filip Klaus Müller. Jeho úkolem bylo natočit a poslat videonahrávku v délce pěti minut, ve které hovořil o anglicky mluvících zemích, jejich historii, zajímavých místech, spisovatelích... Poté online vypracoval test se zaměřením na poslech, čtení, gramatiku a reálie anglicky mluvících zemí. Video a test hodnotili tři nezávislí hodnotitelé. Filip dosáhl vysokého bodového hodnocení, do finálního ústního kola však nepostoupil.

Filipovi blahopřejeme a děkujeme za vzornou reprezentaci školy.

Mgr. Alena Zvárová

SOUTĚŽ V KOMORNÍM ZPĚVU

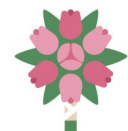
Veliký úspěch zaznamenala v této oblasti žákyně 2. třídy Alice Dostálová.

Alice se nejprve zúčastnila Okresního kola soutěže žáků základních uměleckých škol v sólovém a komorním zpěvu. Magické datum 22. 2. 2022 pro ni znamenalo významný skok v její mladičké pěvecké kariéře.

Alice si svým vystoupením zajistila postup do krajského kola, které pak proběhlo ve středu 23. března. Zde v kategorii žáků od osmi do deseti let věku soutěžilo sedmnáct soutěžících. Všechny děti zpívaly skvěle, konkurence byla veliká. Porota nakonec ocenila všechny účastníky soutěže diplomem a rozdala několik třetích, druhých i prvních míst.

Alice získala krásné druhé místo a pochvalu poroty za permanentní úsměv.

Gratulujeme a přejeme více takových úspěchů!

OLYMPIJSKÉ HRY

Únor se nesl ve znamení zimních olympijských her. Děti se hravou formou seznámily s olympijskou myšlenkou, olympijskými disciplínami, symboly, maskoty i se zásadami fair-play. Poté, co si vyrobily vlajky, vyslechly českou i olympijskou hymnu a složily olympijský slib, už nic nebránilo tomu, aby se pustily do sportovních zápolení. Vyzkoušet si tak mohly sporty jako hokej, lyžování, krasobruslení, biatlon nebo curling. Všichni malí sportovci závodili v plném nasazení a s radostí. Při slavnostním zakončení našich olympijských her nechyběly stupně vítězů ani předávání medailí. Nezapomněli jsme ani na fandění českým sportovcům na právě probíhajících olympijských hrách v Pekingu a v přímém přenosu jsme sledovali zlatou jízdu Ester Ledecké nebo zápasy českých hokejistů.

NÁVŠTĚVA MĚSTSKÉ SPORTOVNÍ HALY

V rámci olympijských her a našich sportovních klání jsme navštívili městskou sportovní halu v Proseči a strávili jsme tam dopoledne plné her a cvičení na sportovním nářadí. Většina dětí byla ve sportovní hale úplně poprvé a sportovní náladu si užívaly.

M

A

T

E

Ř

S

K

Á

PEČOVATELSKÝ DŮM

Jaro už pomalu ťuká na dveře, a tak jsme se rozhodli, že uděláme jarní radost také klientům v pečovatelském domě. Děti pro ně vyrobily nejrůznější jarní dekorace, namalovaly jarní obrázky nebo poslaly vzkazy na "stromě přání". Předali jsme také pozvánku na jarní prozpěvování, které proběhne koncem měsíce.

KARNEVAL

Hola hej, ve školce byl masek rej! V pátek 11. března proběhl ve školce karneval, na který se děti velmi těšily.

K vidění byly nejrůznější masky: princezny, víly, čarodějnice, indiáni, kovbojové, strašidla, policisté, hasiči, unicorni, přišel i krokodýl nebo pavouk a mnoho dalších masek. Pod dohledem zkušených klaunů si děti užily tance, soutěže i nezbytnou promenádu masek.

Š

K

O

L

A

Březen je měsícem čtenářů. Proto si děti ze školní družiny povídaly o oblíbených knížkách, vyrobily si záložky do své knížky a zažily mnoho legrace při karnevalovém veselí. Nezapomněli jsme, že všechny ženy slávi MDŽ, proto jsme vyrobily dárečky pro maminky, babičky, tetičky...

N

A

Š

E

FOTOGALERIE

D

R

U

Ž

I

N

A

KAMARÁDI Z UKRAJINY

Vzhledem k současné situaci na Ukrajině, o které nás v posledních týdnech ve zprávách informují média, s námi do školy začaly chodit noví spolužáci – děti z Ukrajiny. V tomto článku vás ve zkratce seznámíme s historií a zajímavostmi země, ze které pocházejí.

Ukrajina je stát rozkládající se ve východní Evropě. Svou rozlohou 603 628 km² je druhou největší zemí Evropy a s populací asi 41,7 milionu lidí osmou nejlidnatější zemí Evropy.

Hlavní a největší město je Kyjev, který leží na Dněpru, nejdelší a nejdůležitější ukrajinské řece.

Nejstaršími obyvateli území dnešní Ukrajiny byli Trypilliané. Většího věhlasu však dosáhli pozdější Skythové, kteří po sobě zanechali spoustu bohatých archeologických stop, jež svědčí o jejich vyspělosti. Kolem 6. století obsazují Ukrajinu východní Slované, ke kterým později přibyli normanští Varjagové. Ti postupně získávají území a zakládají nový státní útvar zvaný podle hlavního města Kyjeva Kyjevská Rus. Obyvatelé na konci 10. století přijímají křesťanství a knížectví zažívá územní, hospodářský i kulturní rozkvet, který je přerušeno vpádem Mongolů a vznikem mongolského vazalského státu Zlatá horda. Ve 14. století se zdejší území stalo součástí Polska, místní obyvatelstvo však trpělo divokými nájezdy Turků a Tatarů. V 18. století však Polsko zaniklo, jeho území bylo rozděleno mezi 3 státy a většina dnešní Ukrajiny se dostala pod ruskou nadvládu. Ukrajina se stala obilnicí a surovinovou základnou Ruska, ale přesto patřila k nejméně rozvinutým oblastem carského státu.

Po bolševické revoluci v Rusku se místní elita snažila využít příležitosti a osamostatnit se, následující občanská válka trvala 3 roky. Nakonec bolševici zvítězili a Ukrajina se stala součástí Sovětského svazu. 20. a 30. léta 20. století se nesla v duchu násilné kolektivizace venkova a velkých hladomorů. Jako mnoha jiným státům Evropy přinesla také Ukrajině Druhá světová válka mnoho utrpení způsobeného nejen nacisty, ale i sovětským režimem.

Poválečný vývoj se odehrával na jedné straně v duchu industrializace země, na straně druhé v duchu rozsáhlých deportací. Situace se zmírnila po Stalinově smrti v roce 1953. Díky perestrojce zavedené Michaiilem Gorbačovem došlo k uvolnění poměrů v zemi a 24. srpna 1990 vyhlásila Ukrajina nezávislost na Sovětském svazu. 1. prosince 1991 se konaly první demokratické prezidentské volby, kterých se zúčastnilo 90% obyvatelstva, a prvním prezidentem se stal Leonid Kravčuk.

Ukrajinská kultura vyrůstá z křesťanských tradic, především z pravoslaví, ale také z řeckého katolictví. Velikonoce se v ukrajinštině nazývají velykdeň, pascha či paska a jsou stejně jako Vánoce slaveny dle juliánského kalendáře, tj. později než v západní Evropě. Ukrajinci slaví Vánoce 7. ledna, dárky si mezi sebou rozdávají již v podvečer předcházejícího dne a Velikonoce o týden později než my. Velmi oblíbenou součástí přípravy na Velikonoce je barvení kraslic, kterým se říká pysanky.

Děti chodí, stejně jako u nás, nejdříve do školky. Následuje povinné primární a sekundární vzdělání, které začíná v 6. roce věku dítěte a trvá 12 let (základní trvá čtyři roky, střední sekundární pět let a vyšší sekundární vzdělání pak tři roky). Všeobecné střední vzdělání je povinné a získává se na různých typech vzdělávacích institucí, zejména na střední všeobecné škole. Známkování na středních školách má dvanáct stupňů, lze jej převést na pětibodovou škálu, kde 5 je nejvyšší hodnocení (12=5+, 11=5, 10=5-, atd.).

V zemi funguje několik desítek všeobecných, technických, pedagogických či lékařských univerzit. Nejstarší vysokou školou ve východní Evropě byla Ostrožská akademie (založena 1576), následovala Kyjevsko-mohyljanská akademie a Lvovská univerzita.

N

A

Š

I

Z Ukrajiny pochází mnoho celosvětově známých osobností. Proslulý je spisovatel Nikolaj Vasiljevič Gogol. V Kyjevě se narodil dramatik Michail Bulgakov či spisovatel Nikolaj Nosov, který proslul svými knihami o Neznámkovi.

Nejslavnějším skladatelem narozeným na území dnešní Ukrajiny je Sergej Prokofjev. Zřejmě nejznámějšími současnými ukrajinskými zpěvačkami jsou Ruslana a Džamala, které v letech 2004 a 2016 vyhrály Eurovision Song Contest. Po celém světě jsou také známé ukrajinské rodačky Olga Kurylenko (hrála např. v bondovce *Quantum of Solace*) nebo Milla Jovovich (proslavila se hlavní rolí v kultovní sci-fi *Pátý element*).

Ukrajinský původ má i americká herečka Mila Kunis. První vrtulník či čtyřmotorový letoun sestavil ukrajinský rodák Igor Sikorskij. Na Ukrajině se narodili i ruský nositel Nobelovy ceny za fyziologii Ilja Iljič Mečnikov nebo klíčové postavy sovětského kosmického programu Sergej Koroljov a Valentin Gluško. V Oděse se narodil fyzik George Gamow, autor teorie o Velkém třesku. Proslulí jsou mistři světa v boxu Vitalij Kličko a jeho bratr Vladimír Kličko. Nejslavnějším ukrajinským sportovcem všech dob je lehký atlet, skokan o tyči Serhij Bubka. Úspěchů dosáhly také ukrajinské fotbalové kluby, zejména Dynamo Kyjev a Šachtar Doněck.

A ještě pár základních slovíček, abychom si vzájemně lépe porozuměli:

A ještě pár základních slovíček, abychom si vzájemně lépe porozuměli:

UKRAJINSKY	FONETICKY	ČESKY
Добрий день.	[dóbrjy deň]	Dobry den!
Привіт!	[pryvít]	Ahoj!
До побачення!	[do pobáčenňa]	Na shledanou!
Дякую!	[ďákuju]	Děkuji!
Будь ласка	[bud' láska]	prosím
Вибачте	[výbačte]	promiňte
Так	[tak]	ano
Ні	[ni]	ne
Не знаю	[ne znáju]	nevím
Не розумію	[ne rozumíju]	nerozumím
Як мається?	[jak májetesja?]	Jak se máte?
Рятуйте!	[rjatújte]	Pomoc!
Вам потрібна поміч?	[vam потрібна поміч?]	Potřebujete pomoc?
Мене звать...	[mené zváty...]	Jmenuji se...

připravil Ondřej Pešek

K

A

M

A

R

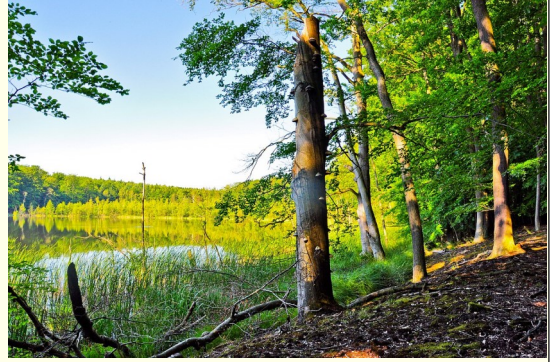
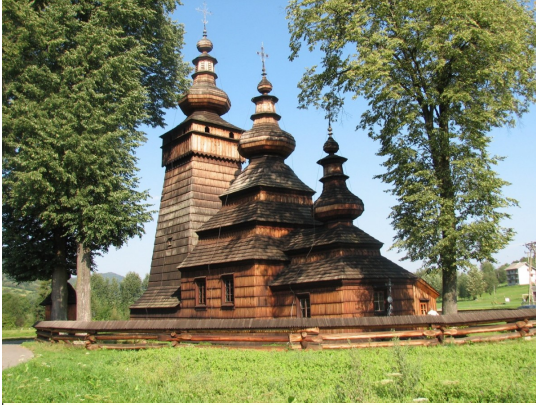
Á

D

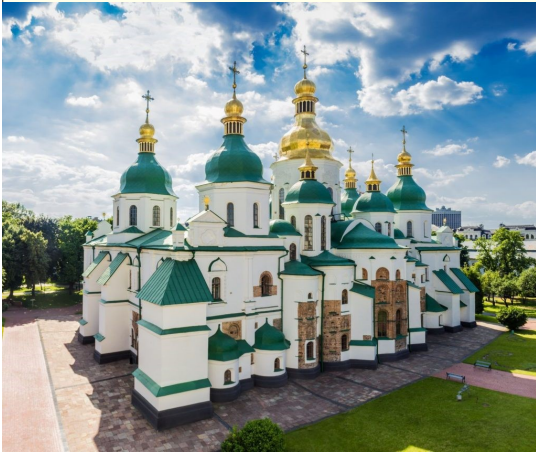
I

Naši noví kamarádi pocházejí z krásné a zajímavé země, podívejte...

U

K

R

A

J

I

N

A

DOPRAVNÍ VÝUKA

V pátek 25. 3. 2022 vyrazily 6. třídy na dopravní výuku do Litomyšle.

Žáci si vyzkoušeli různé typy testů, složité křížovatky a znalost dopravních značek. Žáci soutěžili v týmech a 3 nejlepší získali drobné ceny.

NEPŘEHLÉDNĚTE:

Ke Dnu učitelů jsme pro Vás připravili pár vtipů:

"Kdy si konečně opravíš tu známku z matematiky?"
"Já bych ráda, mami, ale profesorka nedá notes z ruky."

Pan učitel se ptá zkušeného: "Když máš v jedné kapse 100 Kč a v druhé kapse 100 Kč, co máš?"
Žák: "Cizí kalhoty."

Š

Učitelka hudební výchovy se ptá Honzika:
"Honzo, jaké znáš bicí nástroje?"
"Řemen mého otce."

Maminka povídá synovi: "Paní učitelka si na tebe zase stěžovala..."
Syn: "Co proti mně pořád má, vždyť jsem tam už přes měsíc nebyl!"

O

Říká doma malý Karlíček mamince:
"Mami, dneska se mě ptala paní učitelka, jestli mám sourozence."
"A cos odpověděl?"
"Že jsem jedináček."
"A co na to učitelka?"
"Chválabohu."

T

"Pane učiteli, píše se po R vždy tvrdé Y?"
"Ne. Například ve slově 'trouba' se po R píše O!"

Otec se rozčílí na syna:
"Zase jsi dostal pětku z dějepisu!"
Syn se brání:
"Táto, ale to zavinil Alexandr Veliký!"
Tu vykoukne maminka z kuchyně:
"Tak si najdi jiného kamaráda!"

E

K

Tisk březnového čísla ŠOTKA finančně zajistila společnost
Bohemia Steelmont s.r.o.
Za tuto podporu společnosti Bohemia Steelmont s.r.o.
velmi děkujeme!